

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván hűzhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.

Hat hóra 2 frt 50 kr.

Három hóra 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésre 100 ketszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. fizetendő. * Belyegző minden egyes beiktatásért 30 Lr

A nyitlterben:

minden négyhasábos garmoud sor díja 15 kr.

Velünk összekötötésben levő hirdető-írdák, előfizetők, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

* Kéziratok vissza nem adtnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

— vacánap reggel. —

A hirdetéseket, előfizetéseket a reklamációkat a kiadóhivatalba: (Takarék- és Hitelintézeti épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

17271. sz.

Barsvármegye alispánjától.

Árverési hirdetés.

Barsvármegye törvényhatósága tulajdonát képező „oszlányi vámút“ bérlete jövő 1891. évi márczius hó 31. ével lejárván, ezen vámútnak nyilvános árverés mellett leendő kibérlése folyó 1890. évi december hó 30-án, Aranyos-Maróthon, a varmegye alispánjának hivatalos helyiségében megtartandó lesz.

Az árverési feltételek következők:

1. Az ajánlatok írásban adandók be, hozzácsatolván készpénzben letéteményezni köteles 1200 frt ovadéknak megfelelő 10% tőkét vagy 120 frtot.

2. A vámjövdelem szedése 6 évre adatik bérbe, s a vállalkozó köteles a bérösszeget 1891. év április hó 1-től évnegyedenként, s ugyancsak évnegyedes részletekben a megyei pénztárnál, illetve az alispáni hivatalnál fizetni. (Az árverés bővebb feltételei megyénk alispáni hivatalában, a szolgabíróságoknál, vagy a „Bars“ kiadóhivatalában is megtekinthetők. Szerk.)

Dombay Vilmos,
alispán.

Az aszfalt.

Senki sem mondhatja rólunk, lévaiakról, hogy nem vagyunk a haladás emberei.

Huszonöt évig jártunk a vasut létesítése után s mindaddig látogattuk Bécsét és Budapestet, míg nem sikerült a vasuti közlekedéshez valóágban belépünk; és igaznak bizonyult a törekvés és szorgalmas munkának azon feltétele: *di laboribus omnia vendunt*: az istenek a munkáért mindent adnak; mert csakugyan a fáradhatlan igyekezet és munka meghozta a vasutat; na, meg aztán valamit mást is adtunk; a szorgalmas munkának azon, minden halandó által legnagyobb hatalomnak ismert erőt: a

TÁRCZA.

Gróf Teleky László levele Hontvármegye közönségéhez.*)

Hontvármegye 1848. évi április hó 13-án tartott közgyűlésén elhatározta, hogy feltérjlesztést tesz a miniszterelnökhöz, hogy azon megye főispánjává a szilárd hazafiságaról országiszerte ismeretes honpolgár, gr. Teleky László neveztessek ki. A felirat átnyújtására egy több tagból álló bizottság lett kinevezve, mely egyuttal arra is utasított, hogy Teleky Lászlónál személyesen járjon el.

Teleky László a neki felajánlott főispáni hivatalra vonatkozólag levélben válaszolt, a melyben, habár tört szívvel, de határozottan kijelenti, hogy a főispánságot el nem vállalhatja. A levél a vármegyének 1848. évi május hó 4-én tartott közgyűlésén felolvastatván, örök emlékül a jegyzőkönyvbe beiktattott.

A levélnek szöszzerinti szövege a következő:

„Tisztelt polgártársak! Oly megtiszteltetés jutott nekem, milyennél szebbet soha nem remélhetek, oly megtiszteltetés, melyre magamat érdemessé tenni, legforróbb vágya, legfőbb feladata leendő éltetnem: Hontvármegye közönsége tisztelt polgártársaim által a megyei főkörmányzói hivatal elvállalására szó-

pénzt, s pedig viszonyaink és tehetőségünkhöz képest, nem megvetendő mértékben: fizettünk ötvenezer forintot.

Vannak, kik elítélnék bennünket ilyen nagy lelkesedésért s úgy vélekednek, hogy a vasutat ezen áldozat nélkül is megkaptuk volna.

És meglehet, hogy ez bekövetkezett volna; semmi sem lehetetlen a világon, annál kevésbbé, mert hiszen számos oly szerencsés hely és város van, melyek áldozat és fizetés nélkül is kapnak vasutat.

Hanem eltekintve azon hosszú időtől, mely alatt járkálásunk és kérelmezésünk folytán huszonöt év alatt folytonosan vigasztaltattunk a vasut megnyerésével: a kérelmezők közül, kik velünk egyutt tartottak, egy része tőlünk eltávozott és más utra tért, melyen csakugyan célját érte, mint Besztercebánya és Kőrmöcz városok; más része pedig megunván az eredménytelen biztatást, más részre tért; legnagyobb része pedig bucsut vett nemcsak tőlünk, hanem az egész világtól és a túleletben várja vasutunk elintézését. S e tekintetben, ha nem nyulunk zsebünkbe és le nem csillapítjuk az éhező molohus étvágyát, bizony nagy kérdéssé válik: mikor lesz vasutunk; úgy voltunk s állottunk, mint ama férje halálán siránkozó özvegy olynemű vigasztalásra, hogy ne sirjon, hiszen még férjhez megy, adott válasza: férjhez, férjhez! de mikor!? úgy állt huszonöt évi járás után is vasutunk ügye, hogy biztosak voltunk ugyan arról, hogy lesz vasutunk; de mikor?! az bizony maig is kérdéssé válhatott volna.

Nincs és nem lehet okunk az elkeseredésre, hogy áldozatot kellett hoznunk, mert ezen áldozatunk megteremtette a vasutunkat. Pedig ez életerő mindnyájunkra nézve.

De hiszen nem vasutról kívántam, én most beszélni; hiszen az aszfalt

littatán fel. Mily dicsőség ily uton nyerni hivatalt! s én nem vállallhatám el! szétzuolt kebellet sohajtok fel önökhöz, tisztelt polgártársak! boesánatért, hogy nem vállallhatam el! Fialat korom legmerészebb arany álmai sem ragadtak el soha fényesebb dicsőség reményeig, mint mi nekem jutott, s nekem juthatott volna, higyjék el önök — könyörgök! higyjék el, hogy örökké feledhetlen marad nekem ennek emléke! Feledhetlen, mint a felett mély keserem, hogy tisztelt polgártársaim akaratát nem teljesíthetem, kínos harcot vívtam magammal, míg végre kétségbeeséssel ki kellett mondanom a lehetetlen szót! Oly esetben, minő a jelen, tudom nincs elláráthatlan akadály az egy meggyőződésen kívül, de mikor ez gördül előnkbe, mikor ez kiált fel lelkünkben elnémíthatlan hangjával, akkor, ugyhiszem, jogosan mondjuk ki a lehetetlen szót! Azért mellözöm egészségem rongált állapotát, hiszen a polgár hasonló a katonához, kinek nincs parancsolóbb kötelessége, mint kiállani a számára kijelölt helyre, ott örködni és vinni, a míg el nem hivatik vagy ki nem dől; nem emlitem magán házi viszonyaimat, hiszen a polgárnak legszentebb viszonya az, mely őt hazájához köti, s hol ez parancsol, ott minden egyéb kötelezettség megszűnik! csupán polgári kötelességeim iránti meggyőződésemet emlitem! A mostani független magyar kormány, mint a nemzet többségének kifolyása, nézetem szerint egészen más helyzetben van, mint milyenben volt az előbbi kisebbségi kormány, melynek, hogy életét

ügyét tüzttem ki szóba venni. Igaz, hiába: *paribus de ventis de bus narrator!*

Hejh! pedig ma is csak a pénzügy a paribus hozatja velem fel az aszfaltirozás ügyét.

Két nézet és részlet merült fel ennek — t. i. a járdának mikénti készítésében és felállításában: az egyik a kővel való, a másik az aszfaltburkolás. Az elsőt ajánlá nemcsak a költségkímélés, hanem a vállalkozóknak könnyebb megnyerése, az utóbbit járhatóbb voltánál fogva a gyorsabb megnyerés s elintézés; amaz az árak és a kő könnyebb beszerzése, emezt a modernebb, szebb, diszesebb léte és terjedő helyfoglalása. Városunk közönsége mind a kettőt fogadta el; a mire kényszerhelyzet szoritotta. Utazáink és tereink szűk és csekély térhelye előnyösebb a kőmunkának elfogadására, s így a hely volt irányadó akként, hogy főbb és tágasabb utcáinkat aszfaltjárdákkal, a kisebb, szűkebb utcákat pedig kőjárdákkal határozattak elláttatni.

Mind a kettő vétetvén fogantatva, az év folyama alatt reméljük, a kellő kipróbálás után alkalmat nyerend arra, hogy melyik burkolatnak vannak ugy általánosságban, mint részletekben előnyei, hogy azon viszonyoknak, melyek között mi állunk és élünk — kielégítőleg megfeleljenek.

Addig csak emyit kívánunk a a kérdéshez hozzászólni; azt azonban, úgy vélekedünk, hogy a közönség ítéletének adunk kifejezést, hogy az aszfalt általánosabb tetszésben részesül, mint a kő járda.

Léva, 1890. nov. 27.

Városunk u. n. intelligenciája akár egészben, akár egyes szakáiban oly szép számu s egyenként oly művelt tagokból áll, egyes oly kiemelkedő tagokkal rendelkezik,

nyujtsa, abba kellett járni, hogy magának bármily uton többséget csikarjon ki. A mostani kormány működéseit közbizalom kísérő, kinevezéseiben tehát csak egy fő czélt kellend szemel előtt tartania, a közigazgatásnak lehető legközelebbi fokra emelését, kik e czél elérésére legjobb tehetséggel, avatossággal bírnak, azok tehát helyesen teszik, ha hivatalt, különösen főispánságot vállalnak, de én ily tulajdonokkal nem dicselkedhetem; ha mi csekély hatáson lehetend, soha egyébre nem lesz tulajdonítható, mint annak, kik hogy ösmernek, szándékukat tisztának, irányomat becsületesnek, elveimhöz ragaszkodásomat szírdnak hiszik és tudják. — Tisztelt polgártársak! Meggyőződés nem enged, hogy ez alkalommal is kiemelhessem magamat a szerény helyzetből, melyben eddig működtem! közlegénynek kel maradnom a népközött! így, s csak így gyakorolhatom legzélszerűbben csekély hatáson, különösen a jelen körülmények közt. — Pártolni s ellenőrizni a kormányt s a néppel egyutt követelni azt, mi hazánk számára a szabadság, egyenlőség s testvériség elveinek alapján még kívándó, ez a kör, mely előttem nyitva van, de kérdem, mikor lehet pártolásonnak több hatása, akkor-e, ha mostani szerény, de független helyzetben pártolom a ministeriumot, vagy akkor, ha pártolom, mint hivatalnok? ugy hiszem, e kérdésre könnyű a felelet; ellenörködni pedig és követelni, miként fér ez egybe a hivatalnoki helyzettel? mostani parlamentáris kormányrendszerünk mellett; abból, ha

hogy — pláne, ha látjuk a kaszinó-estélyek szellemi élvezeteire csaknem kizárólag városiakból összeverődött közönség nagyságát s az ott tartott előadások nivóját — szinte esodálkozunk kell a felett, hogy ezen intelligencia ugy szétszóródik; nem terem magának sem egyutt, sem külön szakok szerint egy-egy szellemi központot, mely egyéb gyakorlati czélok mellett a továbbművelésnek, a szellemi élvezeteknek, egymás megismerésének, megértésének, becsülésének, megszeretésének tág tért nyithatna.

Nem volna az üdvös ugy az egésze, mint minden egyesre, ha az egész intelligencia egymást becsülő ismerős, — az egyes tagok egymást szerető barátok lennének? S mindezek együttvéve nem volnának alkalmasak a szív és jellem, az ész és értelem, az erő és akarat erősítésére, képzésére az élet megszépítésére és sulya könnyítésére?

Az orvosok klubja, a bírák, ügyvédek, közigazgatási és pénzügyi jogképzett tisztviselői jogászok, a tanítók, tanárok egyesülete, a hivatalnokok hivatalnok-egylete, a kereskedők kereskedelmi szaktársulata stb. nem volnának alkalmasak arra, hogy azok a tagok élet czéljai elérésére irányzott küzdelmeinek emeltyüi legyenek?

Akár a kaszinó, akár — s talán még inkább — a „városi egylet“, melyről alkalmaslag bővebben szólandok — lehetne azon kapocs, mely azon szűkebb köröket egyesítene, azok tagjait, mint egységes intelligenciát, egy szellemi központban összetartaná!

Mind ez pénzbe sem kerülne, vagy oly kevésbe, hogy annál többet eldobálunk egyebütt keresett szórakozásainkra.

De menjünk tovább! A szűkebb körű intelligenciának érintkezési pontokat kellene keresnie az iparos és földművelő osztályal. Oly tagokból állanak ezek, — ismerem — kik ez érintkezést méltányolni, megbecsülni, maguk s velük egyutt a közjóra fordítani tudnák. Azonfelül megszünnék ezzel az ünérdeket hajhászó izgatók szerepe, a józan

a hivatalnok véleménye egy más tárgyra nézve a ministeriumétól eltérő, szükségképen mi következnek? az, hogy a hivatalnok vagy lelép, vagy elmozdítatik.

Már most feltéve, hogy hivatalt vállalnék, aztán a véleménykülönbség egy nem reménylett esete adná elő magát, ha lelépnék: a kormányval szembe mily ellenséges állásba helyeztem volna magamat! ha hivatalomtól elmozdítatának, mily természetes volna, azontuli fellépésemet bosszuságnak, sértett hiúságnak tulajdonítani! ugy, hogy azt alig vehetném rosz néven azoktól, kik engem közeletről nem ösmérnek. Az átalam előhozottakból tehát, ugyhiszem, elég világosan kiténik, hogy bármily lehetőséget téve föl, akár a valószínűbbet, hogy nézeteink egybe másba eltérők volnának, s pedig e kettőn kívül nincs lehetőség, nem tennék helyesen, ha most főispánságot vállalnék. Tisztelt polgártársak! ha a mondottakon kívül még Magyarország s Erdély egyesítésének fontos ügyét emlitek, mely mellett küzdelem könnyen meglehet, hogy hofi kötelességem rövid időn a testvér hazába hívand el, e ódatam indokaim legfőbbjeit, melyek miatt könnyezve bár, s tört szívvel, de elhatározottan kell kimondanom, miszerint tisztelt polgártársaim akaratát teljesítenem lehetetlen. — Könyörgök! higyjék el önök, hogy ez elhatározásomra engem az említettekön kívül semmi mellékes nézet nem bírt, s okaimat őszintén adtam elő lelkem mélyéből! higyjék el, hogy semmi sem enyhítheti tájalmait, mint azon remény, hogy tisztelt polgártársaim

* Pongrácz Lajos, Hontvármegye volt főjegyzőjének: „Kivonatok Hontvármegye jegyzőkönyveiből 1848., 49. és 61-ről.“ czimű érdekes műveiből, a melynek első füzeté e napokban hagyta el a sajtót. Szerk

észszel tisztított közérdek lenne vezetője mindannyiunknak, megtanulnok egymás örömet, bánatát megismerni, azt táplálni, ezt elítélvölteni.

Legyen iparos-kör, mely azonfölül, hogy általában az iparosok szellemi központja legyen, különös sulyt fektessen a tagok látókörének, általános és szakszerű műveltségének fejlesztésére.

Tartson lapokat, létesítsen könyvtárt, tartassanak időnként felolvasások, előadások, eszmecserek. Sok oly intelligens iparosunk van, a kire a gyakorlati vezetést nyugodtan rá lehetne bízni.

De az intelligenciája se vonuljon félre, hivatottabb tagjai — a nélkül, hogy önérdék vezesse, vagy maguk számára a főbb pozíciókat lefoglalják — lépjenek tagokul a körbe azért, hogy az iparos osztályt saját szélesebb látókörük, ismereteik közügyben tartásával esetenként támogassák, tanácsaikkal segítsék s alkalmassá tegyék azt az önérdékajhászó izgatók felismerése mellett azon szereplésre, melyre számánál és sulyánál fogva városunk ügyei ellátása körül hivatott.

Hogy mily üdvös a társulás, nem akarom bővebben fejtegetni, csak rámutatok a legény-egyletre.

Pár év előtt iparos ifjaink esténként csapatokban esatangoltak az utcákon, éktelen lármával verve fel a pihenni vágyó közönség nyugalmát: ma — hála az egyetemes leblü megalapítóinak s fáradszón vezetőinek — iparos ifjúságunk nemesebb élvezetét keres és talál együletben; társaságban pedig — mint ezt legközelebb a zászlószentelés ünnepélyességei között tapasztaltuk — nem különbözik a szűkebb körű intelligenciától. (Legyen ez értve nem a szűkebb körű intelligenciát hátrányára, de a mesterlegények előnyére.)

Látjuk, hogy a kisipar élethalálharcot vív a nagyiparral; a vesztes csak amaz lehet, az eredmény — praeventív eszközök nélkül — a teljes tönk. A kézműipart odáig kell fejlesztenünk, hogy a gyáripart — ha nem is olesóságra, de az előállított munka esinjára s tartósságára, szóval belértékére — felülmulja, s e mellett a termelési, az előállítási, sőt eladási ára is lehetőleg mérsékeltsék.

Az az iparosok képzettsége, ez a tagok megfelelő szövetkezési által érhető el.

Értesültem, hogy a eszmadia iparosok szövetkezetet létesítettek a feldolgozandó bórárak beszerzésére.

Mért nem fejlesztik ezt tovább, s mért nem követik e példát más iparosok?

Megeshetik azonban, hogy kereslet-hiányában az áru megtorlódik: kisegítő lehet pl. egy hitelszövetkezet, mely két nagy intézetünkre támaszkodva, krajczárokból tö-

kéket teremthet nemesak, de időleges zavarokban, megszorulásokban rögtönös kisegítést nyújthat.

Hogy a munka olesóbb legyen, az életszükségletek árát kell leszállítani — pl. fogyasztási szövetkezetekkel.

A város 754 lakházának nem csekély része van iparosok kezében. Az iparosok telkeinek nagy része kiaknázatlan. Megvan az iparos házacskája, maga és családja húzódik meg benne, nem is gondolva arra, hogy mily tökéje hever. Viszonylag csekély költséggel e házak kiépíthetők lennének bérházakká. A költséget a pénzintézetek speciál építkezési célokra szívesen előlegeznék. Pár év alatt a bérjövdelem kifizetné az építkezési költséget. Jutna lakás a tulajdonosnak is, s a bérjövdelem biztosítaná a munkaképtelenné váló tulajdonos öreg napjait!

A földművelőknek szintén társulniok kellene és pedig hivatásuknak megfelelő célra szakkörben, — egyéb célokra pedig egyesülve a város többi polgáraival.

Földművelőink legjava nem mer kimozdulni azon kerékvágásból, melyben nagy apja indítá taligáját, pedig viszonyaink teljesen megváltoztak, terheink, szükségleteink, igényeink nagyobb arányban szaporodtak, mint termőföldünk: munkásságunkat és a föld termő, illetve haszonképességét kellene emelünk.

Hogy más országokat ne említsék, Csehországban az a földművelő, kinek 4—5 holdja volna, ur lenne, nálunk silány gazda, és rossz napszámos; pedig itt a föld valóságos Kanaán, amott kopár, s csak azon földülete terem, melyet gazdája hátán puttonban hordott reá!

Földjeinknek egy részét legalább kerti gazdálkodás alá kellene vennünk; hiszen a világpiazzal, Budapesttel, Béccsel, tehát a fogyasztókkal összeköt vasutunk.

Példák lehetnek legközelebb a vág völgyiek, s még közelebb a kis-szececiek, azok többnemű kerti terményeikkel, ezek káposztájukkal.

Hát a házi-ipar?

A cseh egy darab sárból, kis gyapotból s 6 drb elhasznált gyufából oly játéktárgyat állít elő, mi neki jóformán mibe se kerül, s mi 2—3 krt adunk érte! Mennyivel érnének gazdáink kevesebbet, mennyivel silánytana emberi méltóságuk, ha ezeket — és egyéb, a házi-ipar különböző tárgyait — ők állítanák elő, s az ezek és százezrek, miket semmiért kidobunk, közöttünk oszlanának fel? Azt hisszük, könnyű a felelet.

Ehhez kellene felébresztenünk a kedvet és akaratot, a többi magától menne, s az unalmas téli napok s a hosszú téli esték nem vesznének el sem az egyesekre, sem a nemzetgazdaságra.

hogy Koch is a falusi doktorságon kezdte, az hozott tűzbe. Hátha én is!

Megyek Koch Róberthez, eltanulom az oltást. Azaz, dehoggy megyek! Előbb elmegyek Muki bátyámhoz, pénzt kérni a berlini uthoz.

Jókor reggel beállítottam hozzá. Épen'akkor jelent meg a „Pesti Napló“ban Koch nyilatkozata.

Muki bácsi ott ült a karos-székében öntelten, testének egész terjedelmét beleszorítva abba. Karvastagságu csibuk-szár a szájában.

Épen rá akart gyujtani. A Koch nyilatkozatából csinálta a fidibuszt.

— Muki bácsi, olvasta?
— Szamárság, öcsém, samárság, ha mondom!

— A Koch nyilatkozata?

— Fránya ne! Dehoggy az! a mit az országgházban beszélnek, a filokszerről, meg a műbortól. Rágyujtani sem kell! — és azaz izre-porra szakgaita a fidibuszt és csinált másikat az akadémiai kiadványok hirdetéséből.

— Ki törődik most az országgyűléssel vagy a filokszerről — mondam ingorliten és az újság után nyulok, hogy valamit megmentsék a Koch nyilatkozatából.

Muki bácsi az első szippantások rengeteg füst-tömegét mind az arczomba fujta dühében; aztán megmozdult alatta rezegve-roppogva az ősi, czimerez karos-szék és beszélő gégejének teljes dörgésü szavaival olyan replikát zadított felém, hogy megállottam az olvasásban. „Nem mégy már Berlinbe! — gondolám.

Az állam állit gazdasági akadémiákat, földművelési iskolákat, felállitá a szőlészeti, méhészeti vándortanítókat s.b. Ezek mind jók utmutatásra, de ezektől és a közhatalomtól várn, hogy teremtsen nekünk Eldorádót — együgyűség volna

A miket — ezeken felül — fentebb az iparosoknál még mondtam, ide is vonatkoztatom, a szöszaporitást kerülendő, tartózkodom az ismétléstől.

A társadalom mozduljon meg. Segíts önmagadon, megsegít az Isten. Elégedjünk meg, hogy a jó Isten észt adott; ne kívánjuk, hogy módot engedjen arra, hogy azt mi — hevertetéssel — elhomályosítsuk.

De ki mozdítja meg a társadalmat?

Ha akadtak városunk polgárai közt egyesek, kik egyes eszméiket a közönséggel megkedveltetni s ennek segélyével a dicsőséges megvalósulásra vezetni tudták: nem akadna közéletünk jelesei között egy, ki ezen általános mozgalom élére állva, minket vezessen?

Az a meggyőződés vezet, hogy akarat és kitartás fokozhatja erőnket, képességeinket, jólétünket s lassan képesit azon terhek elviselésére, melyekről értekezésem elején, mint sulyos okra, reflektáltam; de azjjs, hogy ha társas életünk továbbra is stagnálni fog, a szunnyadó erőket, képességeket továbbra is heverni hagyjuk, az egyes osztályok tagjai egymás közt s a különböző osztályok egymást kerülve, legfőlebb lenéző vagy féltékeny pillantásokat váltanak a helyett, hogy közölje egyik a másikkal azt, mi ennek hiányzik s vizont; nemesak a közönség színvonala és jóléte fog sülyedni, de közéletünkben sem fogunk egyebet hallani rekriminációknál, melyek az ékesszólás megkapó anyagául szolgálhatnak ugyan, de a munkát és tetteket nem pótolandják, sem ezek bizonyos eredményeit elő nem varázsolandják.

Ezek — hogy tulterjengő ne legyenek — azon eszmék, melyek tollam hegyére jöttek — közönségünk szemlélete közben. Nem újak, de nálunk — nézetem szerint — helyén valók, s egy kis jó akarattal talán meg is valósíthatók.

Lehet, egyikre-másikra, az egyes eszmék bővebb kifejtésére s alkalmazására alkalomadtán visszatérek.

(Folyt. köv.)

Budapest, 1890. november 27-én.

Az akadémia ülése. — A Koczán-féle pályázat eredménye. — A pogány magyarok. — Apponyi a képviselőházban. — Téli kiállítás. — A király a műcsarnokban. — Koch felfedezése. — A sorvadás gyógyítása a Koch-féle szisztema szerint a fővárosban.

Országunk esze (minden jóra való magyar ember a tudományos akadémiát érti alatta) is összeült a héten nagy tanácskozásmányra, mely nagy gyűlés a Koczán féle

— Hát öcsém! dörgé az öreg vég-szavait — ha valamennyien Koch Róbertok volnátok, akkor sem érnétek semmit. De Hermann Ottó, ez az ember! olvassd el a beszédét, csak azért haragszom reá, hogy a műbort pártolja.

— Hiszen maholnap nem tudja az ember, hogy mit iszik a saját pinczejében. Azt hiszed, meginnám egy kanál bort másutt? Nem én, még a vöm, még a sógorom borából sem. Pancsol ma már mindenki. Ez a baj öcsém, meg a filokszera. A műbortól esik az ember sorvadásba. Erről beszéljen Koch. Inkább a filokszera pusztító szert találta volna fel.

— Feltalálja az hamarabb, mint Muki bácsiék! Mást sem tudnak, mint kiáltozni, meg sopánkodni. Hátha az nekiüt a filokszerrának is!

— Gondolod?

— Hát hogyne gondolnám!

— Hát, hiszed, te annak a németnek?

— Hogyne hinnék! Olvassa el Muki bácsi s be fogja látni!

— Hát aztán, mit ír az a német?

— Koch kimutatta, hogy a tüdővész, a tuberkulózis, ragadós betegség, a melyet a bakteriumok idéznek elő. Legutóbb feltalált egy folyadékot, mit beoltva a betegbe, a bakteriumokat hatásukban megsemmisíti és a beteg meggyógyul. — Óriási haladás ez az orvosi tudományban! a legrettenetesebb és a legelterjedettebb betegségeknek a gyógymódját feltalálni! Nagy dolog ez, Muki Bácsi!

— Hej öcsém, hiszen csak ez a filokszera ne volna! — sopánkodék az öreg.

pályázatra beérkezett drámák és tragédiák sorsa felett volt döntendő. Az igaz, hogy egyik-másik nem sokat különbözött a tragédiától, azaz jobban mondva apo tész ódész tu tragu, a mi magyarul annyit jelent, hogy kecskedal, ekvále: mekegés. A bírálók hat füle, — állván a bizottság három főszemélyből — hatfelé állt a sok sületlenségtől. De az már régi szokás az akadémián, hogy azért a sok lim-lom között mégis akadt egy kiválóbb szellemi termék és ez a szellemi termék rendesen Szász Károly szellemi magazinjából került ki. Hogy a száz arany más valakinek ütötte volna a markát, azt elképzelni is lehetetlenség volt. Ezen csak úgy lehetett segíteni, ha a püspök urat szintén beválasztották legyen a bírálóbizottságba, mert akkor csak feltételeztek benne annyi abstinentiát, hogy saját darabját a laus propria daczára sem fogja száz arannyal megjutalmazni. Ugy is történt.

Ott voltam az akadémia ülésén. Ambátor a sok Éva maradékától alig tudtam egy kis helyet kapni egyik sarokban. Mert a mi asszonykaink semmi iránt sem érdeklődnek annyira, mint az akadémia, Kisfaludi- és Petőfi-társaság ülései, no meg az egyetemi matinéik iránt, mert ott legkevésbé a tudományról — megkopszodott ember. A kékharsnyáskodó asszonyok és kis-asszonyok sehol sincsenek oly nagy számban, mint nálunk és legnagyobb csudálatra e mellett — szépek is. Ott álltam a szegletben, félíg kábultan a parfümtengertől, mely gőz és pára alakjában a szépek pad-sorából kihullámozott és figyeltem erősen a bírálóra, melyet Csiky — nyugalmazott színműíró, terjesztett elő.

A bírálót a „Pogány magyarok“ -at találta legjobbnak. No ezt, — gondoltam magamban — Szász azóta megkeresztelte kalvinistának, mert hát nem kellene biz abban más, csak egy kis névváltoztatás, mindjárt kész lenne a tragédia Rákócziána, a mely elkeresztelés ellen azonban Schlauch vagy Fraknoi mindjárt protestálna. Ha már se katolikus, se nem protestáló protestáns, legyen akkor pogány. Ez a leg-helyesebb megoldás. És a három háromféle bíráló ennek irtéte a pálmát, ráadásul a honorárium mellé.

Ekkor aztán Eötvöst, az elnököt látam az emelvényre lépni. Egy óriási borítékot vett elő, azt felvágta, abból megint egy kisebb borítékot, azt is felvágta. No most jön Szász, a pogány magyarok írója. Hanem csalódtunk, mert nemesak magam voltam az, ki csalódtam. Gabányi Árpád, hangzott az elnök szava. Micsoda! Nem Szász? Nem a'. Hát csak egy református püspök nem foglalkozik a pogányokkal. Ott van a! A ki írta, maga is pogány, mert annak a szinpad a temploma és Thalia az istennője, a kit — ezer esuda — hogy eddig nem mert egyik klérus sem megkeresztelni a magái gyanánt.

A közönség megjelenezte — nem a szerzőt, mert az nem volt jelen, hanem a feleségét. Magam is belekiáltottam egy eljont, mert egy ily szép asszony kedvéért nem esuda, ha valaha az ember elkarhozik.

Ugy is hallottam tegnapelőtt elég karhozatást a t. Házban. No, mert Apponyi pálczat tört a kormány eljárása, illetve a februári rendelet felett és így fucsba ment a konfuzió, Csinos, kis tárczát irt erről Mikszáth a Pesti Hirlap tegnapelőtti számá-

— Mi volna akkor, Muki bácsi? Tehet maga arról? Tessék szénkénegezni, rigolirozni, ültetni, oltani.

— Nem értesz te ahhoz, öcsém; maradj te csak a magad mestersége mellett; tudom én, hogy mit csinálók — dörmög Muki bácsi a csibukját kiverve.

— En is tudom!

— Mit, te?

— Megyek Berlinbe Kochhoz, oltani tanulni.

— Hát csakugyan igaz volna az a Koch-féle história?

— Hja! mi orvosok jobban hiszünk az ilyen felfedezésnek, mint urambátyámék a szőlőoltásban. Mi minder legkisebb porszemet felfogunk a tudományosságban. A porszemből egyszer csak mégis halom lesz.

— Jól beszélés, öcsém! — kiált lelkezendve Muki bácsi, kiemelkedve karos-székéből. — Hát menj te Berlinbe, légy okosabb; meennyi kell? 400—500 frt? ... nesze, itt van.

Azzal elbucsuztam tőle. Az ajtót még be se tettem magam után, a mikor az öreg rám kiált.

— Te, gyerek, te!

— Tessék, Muki bácsi?

— Mondd meg annak a Kochnak, hogy ha ráér, hát süsse ki a filokszera-irtószert is.

— Megmondom, Muki bácsi.

A reggeli vonat már vitt Berlin felé.

kegyességüket tölem jövőben sem vonandják meg, semmi sem tenne türehtlenebbé, mintha tisztelt polgártársaink kétségbe vonnák azt, miszerint magamat akaratom teljesítésében az egy lehetetlenségen kívül semmi egyéb által gátoltatni nem engedtem volna. Mély tisztelettel maradván önöknek tisztelt polgártársak, Pesten, 1848. évi april 19-én, alázatos szolgálja

Teleky László s.k.ª

Engesztelődés.

Elpihemek a szilaj hullámok.
Hajóronesként vész el a szenvedély;
Ajkamon is elnémál az átok,
S a szív harezsa szelid békét eserél.

Azt a követ, melyet reám dobtál,
— Szörnyű vádunk, tépő gunynak követ, —
Melylyel szívem szentélyébe rontál,
S lelkeim nyugtát izzé-porrá töröd

Elgördítem. Hadd gyógyuljon sebem,
Hadd pusztuljon a kiáltó meszgye;
Hadd maradjon e seb is jeltemen,
A vád és guny örökké feledve! . . .

Szép e-büdesen így szakgatom én ki
A szívembe tört sok apró tövist . . .
Kába volna bánatot nev.lni,
Kinek a lét kínál örömet is!

Gerő Gyula.

Berlini utam.

A Koch-féle felfedezés pezsgésbe hozta a vérem; pedig tüdőbajos sem vagyok, csupán szerény, falusi felcser. De az a tudat,

ban, mikor Nepomuki szent Jánosról valami legendát akart írni, csak hogy nem sikerült neki. De így van az, mikor az ember luteránus ábrázattal a szentek dolgára akar avatkozni. Minthogy még luteránus szentet a nagyapám se látott vagy hallott.

Még Luther Mártont sem pingálják glóriával, a mi nagyon furcsa is volna. A műcsarnok megnyitása alkalmával láttunk nagyon sok képet, de glóriás szentet egyet sem. Jó, hogy ide értem. A téli kiállítás is megnyitott a műcsarnokban. Az ember szemé elkápráztat azokon a nagyszerű alkotásokon, melyek a művész ecsetje alól kikerülnek. Nincs valami szebb, mintha a magyar művész magyar tárgyakkal foglalkozik, s ezekből állítja össze kompozícióit.

Tegnapelőtt a király is meglátogatta a műcsarnokot, látható figyelemmel időzött a magyar tárgy képeknél. Hiába, nincs párja a magyarnak, mert szereti a szépet és már megtanul maga is szépet teremteni.

Hanem hát nem ez a fődolog mostan. Ma, mikor a fenyegető háboru ellen a legveszedelmesebb életírtő eszközöket találják ki, mikor mindenki halálra gondol, általában bűnulatot kelt, de kelhet is, ha egy szerény tudós laboratóriumában felfedezi azt a szert, melylyel szembezállhat a halállal. Az élőknek majdnem egy harmadrészét a sorvadás emésztí fel, mely betegség átörökölhető. Ez ellen mindez ideig nem volt gyógyszer. Ha kedvesünket sápadni, fogyni láttuk, hiába küldtük délvidekre, meg kellett azt már siratnunk előre, mert azt már magának szemelte ki a kaszás. Most már tudva van, hogy Koch doktor, berlini orvos, felfedezte ennek gyógyszerét, mely ép úgy oltásból áll, mint a himlő és veszettség ellen. A nagyszerű hatást egész világ csudálja és kalapot emel Koch előtt, a ki nem akarván hasznot huzni, tudományát ingyen bocsátja közre.

Mult héten a Koch-féle oltással kísérleteket tettek a fővárosban is az izr. kórházban több sorvadó betegre és meglepő eredménnyel. A reakció majdnem mindigiknél mutatkozott.

Még bővebben is lesz alkalmunk szólni e nagyszerű találmányról, mert csakugyan ez a század becülete.

Fővárosi levelező.

Dr Koch találmánya. A tudomány nagy diadalt aratott. Kitüntette, hogy nincs a földön hatalom, mely vele megmérkőzhetnék. Hires államférfiak, vitéz hadvezérek művei összetörpülnek szemben ama találmánnyal, melyhez Koch neve fűződik. Nem új ágyu, sem új gépezet, sem a gőz, sem a villam erejének újabb kiaknázási alakzata nyilvánul e találmányban. Sokkal egyszerűbb az és igénytelen, mint maga a feltaláló, a ki a valódi tudós szerénységével ismerteti találmányát: a **tüdővészelleni gyógyszer**. Egyszerű folyadék az, melyet a tuberkulózis beteg bőre alá fecskendeznek, hogy a vérrrel vegyülve, azt a **tüdővész halálosztó bakteriumait** megtisztítsa. Azt mondják, hogy e folyadék valóságos csudákat művel az emberi szervezetben, mert még oly testet is képes felüldeni, melyben a láthatatlan bakteriumok mardosása az enyészet sötét barázdáit véste. Dr. Koch, berlini orvos, a ki a kolera elleni szer felkutatása körül tett tanulmányai útján már régen nagy hírességnek örvendett, de a mostani találmánya méltán emeli őt az európai összes hírnevesek fölé, mert **tüdővész gyógyító szerével** nemcsak egyes országoknak, hanem az egész emberiségnek tett megbecsülhetlen szolgálatot. Magyarországból is százával özönlének Berlinbe a szakértő férfiak és orvosok, hogy a nagy tudóssal való személyes érintkezés útján minél alaposabban ismerkedhessenek meg a felfedezés lényegével. Az eddig nyilvánosságra került adatok csak annyit árulnak el, hogy itt oly szerrel van szó, mely az emberiséget egyik legrettenetesebb elenségtől a **tüdőkór**ságtól van hivatva megszabadítani. A csodaszer készítésének módját még a titok fátyla lebegi körül. Dr. Koch megígérte ugyan, hogy részletes leírással csak akkor fog szolgálni, ha a szer vegyi alkotásának tökéletesítése be lesz fejezve. A szakférfiaknak azonban még ez a terminus is hosszú és sietnek a tudományoszomj türelmetlenségével a nagy berlini tudóshoz, hogy töle személyesen meghallják az ígét, mely annyi emberéletet lesz hivatva megmenteni a biztos pusztulástól. Magyarországon évenként körülbelül százezerre megy azok száma, kiket a tuberkulózis öldöklő kórsága kerget korai sirba. Ezentúl tehát minden évben körülbelül 100,000 olyan ember fog megmenteni a magyar társadalmi életnek, kiknek a nemzet hasznát nem vehette és a kik csak tájékozhat okozhattak környezetüknek és gyászt hoztak a hozzájuk tartozó családokra. **Dr. Koch találmánya** tehát messzenem hatással lesz nemcsak társadalmi, hanem közgazdasági életünkre is és halomra fog dönteni sok kombinációt, melyet az utóbbi években társadalmi és közgazdasági bölcselek rendszerbe foglalni igyekeztek. A nagy berlini tudós ma már legünnepeltebb embere Európának. Nemcsak szűkebb hazájában, hanem Európa minden or-

szágából feléje nyújtják a pálmát, dicsőségének elismerésére. Még az a nemzet is, melyet ezelőtt két évtizeddel a német fegyverek véres háboruban a sárgaföldig lealázták, még e nemzet fia is sietnek hódolatuknak kifejezést adni, a tudomány felkent apostola előtt. A németek nem tartoznak a legrokonszenvesebb nemzetek közé Európában. Erőszakosság, dölyf és durvaság jellemzik őket az idegenekkel való érintkezésben, de ha mindezeknél is nagyobbak volna a hibáik, még akkor is ellenszülőznék őket az az érdem, melyet e nemzet egyik dicső szülöttje szerzett magának az egész európai társadalom, az emberiség szolgálatában. Ismerjük el dr. Koch nagy találmányának értékét és kövessünk el mindent, hogy áldásossá tegyük nemzetünkre is. ○

Különfélék.

Károly Lajos főherceg, vármegyénk új földesura, nejevel ma egy hete érkezett meg Kis-Tapolcsányba. A főhercegi pár Nyitráról, hol kivánságára minden fogadást mellőztek, négyes fogaton hajtattott birtokára, hol egy, esetleg két hétig marad. Nagy vadászatok voltak tervben, a mihez azonban eddig nem igen kedvezett az esős időjárás. Híre jár, hogy **Stefánia főhercegnő,** a ki e napokban Pozsonyba érkezett, **Frigyess főherceg** családjával együtt látogatást tesz Kis-Tapolcsányban, a hova **Ottó főherceg** is készül. **Károly Lajos főherceg,** — mint leveleznök írja — egészen újonnan berendeztetni fejedelmi kastélyát. És ebben nem úgy jár el, mint egyik-másik, vagy talán mondhatjuk: még sok kastély ura. A főherceg ugyanis rendeltet adott ki, hogy a kastély berendezésénél a magyar ipar minden tekintetben kiválóan figyelembe véteendő.

A veres kereszt bálja Aranyos Maróthon a lehető legfényesebben sikerült. Barsvármegye színe-java részt vett a mulatságon, s így annak nemcsak anyagi, de erkölcsi sikere is nagy. A mulatságnak farsangi színezetet adott a folyton hulló hó és csipős szél. A négyeseket 80 pár táncolta. A fényes vendégkoszorút még az ébredő hajnal is együtt találta jó kedvben és derült hangulatban. A lady patronessen, **Kazy Jánosné,** a főispán szeretetreméltó neje mellett csaknem valamennyi notabilitásunk osaládja jelen volt.

Kaszinó-estély. A lévai kaszinónak e hó 22-iki estélye alkalmával teljesen megteltek a kaszinó termei, hogy az előadásokból a műveltelekü közönség — a nemes szórakozás mellett — lelket gazdagítsa. — A műsor első számát **Szilágyi Gyula,** pénzügyi titkár urnak „Zulima, a széptörök leány” című felolvasása képezte, a melyben egy, a törökvilágból felmaradt, Heves- és Borsod vármegyékben fekvő Szarvaskő, Monosbél és Apátfalva községekben lejátszott tragikus, szerelmi históriát mond a alakjában oly érdekesen, megnyerő közvetlenséggel és szép nyelvezettel tárgyalt a felolvasó, hogy a közönség azt mindvégig élvezettel halgatta. Szilágyi ur szívességéből a felolvasást lapunkban is közölni fogjuk. — A felolvasás után **Róna Alma** és **Helén** kisasszonyok ültek a zongorához és Lisztnek 14. „Rapsódia”-ját kitűnő sikerrel, az érzelem és felfogás szép érvényesülése mellett adták elő, a miért a közönség nem is fukarkodott süri tapsaival megjutalmazni a kisasszonyokat. — Végül a dalegylet **Huber Károlynak** „Ősienk emléke” című remek darabját énekelte el teljes precizitással és mély érzéssel, a melynek hatása alatt a közönség fiatalabb része vidám táncra kerekedett, a másik része pedig kedélyes társalgást folytatva, a legjobb hangulatban éjfél utánig maradt együtt.

Áthelyezés. Dr. **Mogán Árnin,** a Lévai székelő honvédség ezredorvosa, Besztercebányára helyeztetvén át, állását e napokban dr. **Adám Endre** ezredorvos foglalta el. — A távozó ezredorvosnak őszinte „Istenhozzád”-ot mondva, a hozzánk érkezett, új ezredorvos szívükből üdvözlőjük körünkben!

Egy fiatal asszony eltűnése tartja izgalomban Pozsony intelligens köreit. **Máriássy Gyula,** postai tisztviselőnek, vármegyénk volt alispánja fiának a felesége pár nappal ezelőtt eltűnt. Azóta folytonosan keresik, de hasztalan. A rendőrség is erősen beleavatkozott a dologba, mert gyanuja van, hogy a rendkívüli szépségű nő váratlan eltűnése valamely bünténnyel van kapcsolatban.

Halálozás. **Gurgulits Mártonné,** szül. **Aprily Janka** urnó f. hó 24-én, életének 69-dik, boldog házasságának 47-dik évében elhunyt Nyerges-Ujfaluban. A boldogult urnőnek halála, a kiből **Gurgulits Antal,** a lévai tanítóképezde h. tanára, édes anyját gyászolja, — igen széles körben keltett őszinte részvétet. Temetése a mélyen sujtott család, rokonság és nagy számu tisztelőinek jelenlétében e hó 26-án ment végbe. — Áldás és béke porain!

Földrengés Pozsonyban. 1764 óta, a mikor egy egész városrészt pusztított el a földrengés, nem volt hasonló földrázkó-

dás Pozsonyban, mint e hó 24-én. Két napig zuhogott az eső és dühöngött az orkán. A mondott napon pedig délelőtt 11 óra felé több másodpercig tartó, igen heves földrengés volt érezhető, minek következtében több házak bedőlt a kéménye s néhány házak megrepedezett a közfala. A lakosságot nagyon felzúgatta az eser. Tegnapelőtt még hevesebben ismétlődött a földrengés.

A népszámlálás. A vármegyénél az 1890. év első napjaiban végrehajtható népszámlálás előmunkálatai már annyira előhaladtak, hogy a színlőlapok, házgyűjtő lajstromok és egyéb nyomtatványok szétküldése már e napokban meg fog történni. — Léva a népszámláláshoz tíz kerületre lesz osztva, melyek mindegyikében egy-egy ügynök fog működni. A városi tanács már kijelölte s megerősítette, illetőleg kinevezés végett már fel is terjesztette a vármegyéhez az ügynökök névsorát. Továbbá arra nézve is megtörtént az intézkedés, hogy minden ház a szükséges számmal el legyen látva.

Bortermésünk. A folyó évben a lévai határban 772 hold területen termelt 3074 hektoliter must; — ebből eladatott 1543 hektoliter, hektoliterenként 10—12 frt-ig. — Maradt tehát újbor eladásra 1531 hektoliter; az újbor ára 13—14 frt, a közönséges ó-boré 15—16 frt. — Nyers szőlő eladatott 42,287 kilogramm, kilogrammonként 16 kr-ig.

Az ujoncokról szóló törvényjavaslat már benyújtott a képviselőházhoz. E törvényjavaslat elrendeli, hogy a sorozás márczius 1-től április 30-áig menjen végbe. Sorozás alá kerülnek mindazok, kik 1870., 1869. és 1868-ban születtek. A közös hadsereg és tengerészet számára 42,711 ember szükséges, míg a honvédség részére 12,500 az előírt létszám.

A tüdővész gyógyítása. A Koch-féle tüdővész ellenes gyógyításoknál, melyeket f. hó 26-án kezdett meg a Rókus-kórházban ennek igazgatója, dr. Müller egyetemi tanár, mint értesülünk, dr. Kovács Jónás, kórházi orvos, városunk szülötte segítkezik. A beoltott betegeken eszközölt megfigyelések reá bizattak.

Tanárok és a mozgósítás. A válás- és közoktatásügyi miniszter a tanfelügyelőségek útján felhívta mindazon tanárokat és tanítókat, a kiknek jogukban áll a véderőtörvény értelmében mozgósítás esetén a hadiszolgálat alól fölmenteni, hogy kérvényeiket legkésőbb január 15-ig nyújtsák be.

Gyászhir. Mély gyász érte **Sztánek Bélát,** városunk nagyvendéglőjének bérlejtjét, a kinek édes anyja, szül. **Lemberger Anna** urnó, f. hó 26-án, életének 64. évében, hosszas és kínos szenvedés után jobb létre szenderült Léva. A boldogult hull tetemei a közönség nagy részvétel mellett e hó 28-án tetettek örök nyugalomra. — Béke poraira!

A kályhában képződő korom ellen. Ki ne tudná, milyen sok kellemetlenséget okoz az, ha télen a kályha felmondja a szolgálatot, a fa nem akar benne égni, mert nincs léghuzama. A léghuzam eldugulásának rendez oka az, hogy a kályhában s annak csőveiben sok korom rakodott le. De azt kevesen tudják, hogy e bajon a kéményseprő vagy kályhás segítségével nélkül is könnyen segíthetünk. Nem kell egyebet tenni, mint egy marék friss burgonyahéjat dobni a kályhába a tüzre, mire a kályha ajtaját gyorsan be kell tenni. Az eléggő burgonyahéjból fejlődő gáz feloldja a kormot, mely a csővekben lerakodott s a kéményen át kiviszi a szabadba. Ezen szernek ismételt alkalmazása mellett a kályhákat sokkal ritkábban kell tisztítani.

Ha a hizó nem eszik. Hizó sertések néha elvesztik az étvágyukat s annak következtében soványodnak; erre nézve biztos szer a következő: adjunk a hizók mindegyikének két jó marék zabot, a melyet így készítünk el. Annyi zabot, a mennyi két napra szükséges, rétegenként kell fázékba vagy más edénybe rakni és minden réteget sóval behinteni s annyi langyos vízzel leönteni, hogy a zab épen be legyen takarva; minthogy a zab a vízben megdagad, az edényt nem kell egészen megtölteni. 24 óra mulva adunk ezen beszózott zabból minden sertésnek naponként két-két marékkel. Ezen eljárás mellett a sertések az egész hizalási idő alatt mindig jó étvágygyal esznek. Minden héten egyszer lehet a zab közé dárdanyport (antimonium) keverni és pedig minden sertésre egy késhegnyit számítva.

A töke sztrájkja. Visszajáról kezdik a sztrájkot Németországban. Hamburgban, Altonában és más városokban legközelebb 26 dohánygyárat bezártak. A munkások egyes gyárakban béremelést követeltek s a dohánygyárosok egyesülete erre azzal felelt, hogy az összes dohánygyárakat bezárták.

Dr. Várad Antal jeles írónk a „Képes Családi Lapok” szerkesztőségének főmunkatársi minőségben tagja lön. Ez eddig is jelesen szerkesztett szépirodalmi lapunk, mely városunkban, megyénkben is igen szép elterjedtségnek örvend, oly munkaerőt nyert Várad Antalban, a melylyel irodalmi színvonala bizonyára még magasabbra emelkedik.

RÖVIDHIREK. — Az emberiség szaporodása. Statisztikusok számítása szerint a földgömbön minden perczben három emberrel több születik, mint a mennyi ugyanazon idő alatt meghal. — **III. Vilmos,** Hollandia királya, e hó 23-án, 73 éves korában meghalt. — **A temesvári törvényszék** a híres félmillió lottópör ügyében **Farkas Menyhértet,** **Szobovics Károlyt** és **Püspöki Józsefet** egyenként 6 évi fegyházra, tíz évi hivatalvesztésre és az osztrák kincstár részére 480,000 frt megtérítésére ítélte. — **Elektromos világitást** terveznek az esztergomi lapok szerint legújabbban Esztergomban is. — **Ujabb árvízveszély** fenyegeti Csehországot; a folytonos esőzések következtében a Moldova és mellékfolyói rohamosan áradtak a mult napokban — **A német császárrol** egy londoni lap azt írja, hogy egészségi állapota éppen nem kedvező s attól tartanak, hogy régi fülbaja ráknak fog bizonyulni; német lapoknak azonban erről nem szabad írniok. — **Az „Amerikai Nemzetor”** szerkesztősége 701 frtot gyűjtött a tokaji vízkárosultaknak. — **Az európai országok** közül jelenleg nem kevesebb, mint öt van regensi uralom alatt: a spanyol, hollandi és szerb uralkodók kiskorúak, a bajor örült, Braunschweignak pedig nincs uralkodója. — **Egy szerb lap** arról értesül, hogy az osztrák és magyar kormányok valamennyi szerb hírlaptól meg akarják vonni a postai szállítást kedvezményét. — **Pécsett** a tifusz óriásilag terjed; az orvosok általános számítása szerint 3000 ember fekszik ott a bajban, a minek okául a rossz ivóvizet emlegetik.

APROSÁGOK.

— Rovatvezető Zuhany. —

Pompás eszköz. Imáddó: Igen... igen, drága Gundám, most már tudom, mivel hódítom meg atyád rokonszenvét! — Imáddó: Mivel? — Imáddó: Atyád szenvedélyesen tubákol... — Imáddó: Szelenczét akarasz adni neki? — Imáddó (hűsiesen): Nem, de én is rászokom a burnótozásra!

A mai gyerekek. A hat éves Ferike a nyolcz éves Róza babájával játszik. — Róza: Kérlek Ferike, hagyd békében a babámat, mert idegessé teszed.

Kis hirdetés. Házasodni szeretnék és keresek egy tapasztalt férfit, a ki engem — lebeszélne arról.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Köszönet-nyilvánítás.

I.

A „Stefánia-árvaház” részére az öszi gyűjtés alkalmával a következők adakoztak: **N. N. 50 kr., Várady Eszter,** 6 liter babot, **Brach Margit,** 2 frt, **Csekey Vilmosné** 1 frt, **Szabó Lajosné** 1 frt, **Klincsok Fėja** Borbála 1 frt, **Merkáder Alajosné,** babot, **Farkas Ákosné,** burgonyát, **Medveczky Sándorné,** **Medveczky Károlyné,** **Nyitray Ferenczné,** **Holló Sándorné,** **Tolnay Julianna,** **Lakner Lászlóné,** özv. **Levatic Mártonné,** özv. **Boleman Edéné,** **Kondé Paula,** **Kutasy Dénesné,** **Boleman Józsefné,** 1—1 frtot, **Schmiedberger Jánosné,** babot és 20 krt, **Fromm Mária,** 40 krt, **N. N. 50 krt.** **Bolemann Józsefné** 1 frt. **Ordódy** 1 frt. **Thuróczi Lőrinczné** 1 frt. **Dr. Pólya Józsefné** 1 frt. **Belesákné** 1 frtot és babot. **Schön Henrikné** 1 frt 60 kr. **Klain Ödönné** mákot és káposztát, **Huberth Vilmosné** 2 frt.

(Folyt. köv.)

A „Stefánia-árvaház” felügyelősege.

II.

A városi rendőrkapitányi hivatal által a g.r.s zöllősi tűzkárvallottak javára eszközölt gyűjtés alkalmával adakoztak: **Goldstein Henrik,** 2½ klg. rizst, **Wittlinger János** egy szakajtó babot, **Szedlaesek Tamás,** 1 puttony krumpit, 1 kosár babot, **Kuna József,** 1 kosár babot, **Hajnal Mátyás,** 1 kosár babot, **Német Jánosné,** 1 kosár babot, **Regedüs János,** 1 kosár krumpit, **Fried Jakab,** 1 kenyeret, **Bliva Jánosné,** 1 puttony krumpit, **Babusik Istvánné,** egy kosár babot, **Breska József,** 1 kosár babot, özv. **Jozefcsék Károlyné,** 1 zsák krumpit. **Schmidberger** egy putton krumpit és fél véka babot. **Jancsó Péter** 1 zsák krumpit és fél véka babot. **Grünberger Manó** 1 kenyeret, **Veisz Sámson** és társa 2 kenyeret. **Özvegy Klabala Jánosné** kosár krumpit. **Márkly János** dettó. A lévai nőegylet 5 kenyeret. **Ghymessy János** kosár krumpit. **Szarka István** babot és krumpit. **Halász István** krumpit. **Kaucsár János** krumpit. **Pajeru György** krumpit. **Eder József** krumpit. **Csányi János** 2 liter babot. **Bartos Anna** 5 liter kukoricát. **Kucsera István** babot. **Mihalik Pál** babot. **Palkovics Pál** babot. **Silinger János** krumpit. **Uhlarik János** babot. **Czimmermanné** babot. **Boldis János** babot. **Tóth Pál** babot. **Nómeth András** babot. **Gunyics András** babot, krumpit és káposztát. (Folyt. köv.)

Megjelent a „Képes Családi Lapok nap-tára az 1891. évi évre.“ A szépen és gazda-gon illusztrált naptár egy tartalomra, mint kiállításra nevezve, látrán biállja szépirodalmi termékeinkkel a versenyt. Szépirodalmi részét Tolnai Lajos, Rudnyanszky Gyula, Beniczky-Bajza Lenke, Pósa Lajos, Kaas Ivor, Sziklay Janos, Dalmady Győző, Felméry Lajos, Brankovics György, V-s, Némegy Imre, Makranczy, Rózshegyi Naezi, Molnár Viktor, Szerelenhegyi Móczar Jolán, Lauka Gusztáv, Hód-ági F. Károly dolgozatai gaz-

dagítják. Kumoros részében: tizenhat kép: és számos anekdota nevetetti meg az olvasót. Mulattató része: A színek, a virág, a napernyő, legyező- és és bélyegnyelven kívül számos szerelmi apróságokkal kedveskedik. A gazdasági, kertészeti részben és az orvosi tanácsadóban megbeszélhetetlen cik-keket talál a jó gazda, gazdaszöny és családlánya. A konyhászati rész a háziasszonyt az ételkészítés gondjaitól menti fel. Az általános naptári rész, az év története, a naptári jóvendőmondó, a ezimtar s a hasz-nos tudnivalók egészítik ki a naptárt, a melynek ára 60 kr. Kapható Nyitrai és társa

könyvkereskedésében Léván, a hol a „Ké-pes Családi Lapok“-ra is c'ö lehet fizetni negyedévre 1 frt 50 kr.

Als preiswerthes, praktisches Weihnachts-geschenk empfehle ich:
Rohseid. Bastroben (ganz Seide) fl. 10.50 p. Robe. sowie fl. 14.25, 17.50, 21.25, 26.25, bis 29.60 nadelfertig. Es ist nicht nothwendig, vorher Muster kom-men zu lassen; ich tausche nach dem Fest um, was nicht convenirt.
Muster von schwarzen, farbigen und weissen Seidenstoffen umgehend. Seiden-fabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hoflief.) Zürich. Briefe 10 kr. Porto.

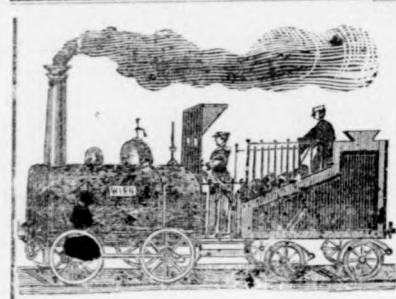
Lévai piaczi árak.

Rovatvezető: Könyv József városkapitány.

Buza: m.-mázsánként 7 frt 30 kr. 7 frt 60 kr. Kétszeres 7 frt — kr. 7 frt 10 kr. Rozs 7 frt. — kr. 6 frt 80 kr. Arpa 6 frt 50 kr. 7 frt 20 kr. Zab 6 frt 50 kr. 6 frt 75 kr. Kukorieza 6 frt 30 kr. 6 frt 50 kr. Bab 7 frt — kr. 7 frt. 20 kr. Lencse 7 frt — 7 frt 50 kr. Köles 4 frt. 50 kr. 5 frt — kr.

GARAM-IPOLYVÖLGYI VASUT UJ MENETRENDJE 1890. nov. 1-től.

Léva-Csata Esztergom-Nána.	Esztergom-Nána Csata-Léva.		Csata-Ipolyság.		A vonatok érkezése.								
	Állomás	Vegyesvonat	Állomás	Vegyesvonat	Állomás	Vegyesvonat	Lévára:	Léváról:					
Léváról . . . ind.	5.00	4.10	Bécsből . . . ind.	10. . . 8.25	Csata . . . ind.	7.20	1.35	Bécsből . . . ind.	10. . . 8.25	Léváról . . . ind.	5.00	4.10	
Alsó-Várad . . .	5.25	4.33	Budapestről . . . ind.	13. . . 9.00	Zalaba	7.39	1.54	Pozsonyból . . .	12.33	10. . .	Csata	6.57	5.57
Nagy-Salló . . .	5.54	5. . .	Esztergom-Nána ind.	5.20	Ipolyság	8.03	2.16	Ipolyságra . . .			Csata	9.30	
Zeliz	6.23	5.27	Köhid-Gyarmat . . .	5.47	Bé	8.17	2.29	Galántáról . . .	1.52	10.42	Esztergomba . . .	8.40	7.25
Csata	6.55	5.56	Kéménd	6.07	Visk	8.39	2.49	N.-Szombatból . . .	5.00		Vácra	10.39	8.36
Bény	7.18	6.35	Béay	6.28	Ipolyság	9.00	3.08	É.-Ujvárról . . .	3.45	11.30	Budapestre . . .	11.40	9.09
Kéménd	7.54	6.49	Csata	6.44	Ipolyság-Csata . . .	9.30	3.35	Budapestről . . .	10.10	9. . .	É.-Ujvárról . . .	12.32	1.35
Köhid-Gyarmat . . .	8.16	7.05	Csata	7.19	Ipolyság	5.00	4.10	Vácra	11.08	10.01	Galántára . . .	2.12	3.03
Esztergom-Nána . . .	8.38	7.25	Csata	7.45	Visk	5.28	4.38	Esztergomból . . .	5.20	12.20	N.-Szombatba . . .	3.53	4.56
Budapestre	11.40	9.09	Zeliz	8.22	Bé	5.52	5.02	Ipolyságról . . .	5.00		Pozsonyba . . .	3.46	4.20
Bécsbe	12.30	6.20	Nagy-Salló	8.47	Ipolyság	6.07	5.17	Léváról	7.10	1.40	Bécsbe	6.09	6.52
éjsz. p. u.	12.50	6.35	Alsó-Várad	9.11	Ipolyság	6.24	5.33	Csata	9.12	3.27	éjsz. p. u. . . .	5.50	6.35
	1.00		Léva	9.11	Zalaba	6.43	5.52	Lévára					
					Csata	7.00	6.09						

A vastagabb betűvel jelzett szám esti 6 órától reggel 5.59 percig tartó időszakot jelenti.

November 30.

801/1890. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. sz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lévai tek. kir. járás-bíróság 1890. évi 3096. számú végzésével Kokora Ed. felpere: részére **Kirvacs István és Matka Márton** alperesek ellen 140 frt. tőke s járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság N.-Kálnán le-és felül foglalt és 412 frt-ra becsült gazda-sági fölszerelés, berendezés, szalma-, lábas jószág gabona eszplő gép- s többi álló ingó-ságok nyilvános árverés útján eladatnak. Mely árverésnek 3574/1890. sz. beki-üldését rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis N.-Kálnán leendő eszközzésére 1890. év decz. hó 10. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik, oly kijelentéssel, hogy ezen árverés a fentebb jelzett ingóságok az 1881. évi LX. t. sz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. sz. 108. §-ában megá-lapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Ez árveréshez a venni szándékozók a kiűzött időben a községi bíró házában el-váratnak.

Együttal közzé tétetik, hogy mindazok, kik a lefoglalt tárgyakra tulajdon vagy el-sőbbségi igényt tartanak, igényüket az ár-verés megkezdése előtt anyavival inkább bejelentsék, — mert különben a végrehaj-tási törvény 96. §-a kapesában egyedül a vételár fölsőlegére fognak utasítottani.

Léván, 1890. nov. 25.

Tonhaiser József,
kir. bír. végrehajtó.

934/1890. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. sz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ipolysági kir. járás-bíróság 157/1878 sz. végzése által Adler Jakab javára **Dolog Andras** ellen 400 forintos járulékaik erejéig elrendelt ki-elégítési végrehajtás alkalmával bíróság le-foglalt és 350 frt-ra becsült 2 drb ökor, 2 drb eszplő, 3 méter arpa-, és 4 méter buzából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek 4541/1890. sz. ki-üldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Alsó-Fegyverneken leendő eszköz-zésére 1890. decz. 6. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzés-sel hivatnak meg, hogy az érintett ingó-ságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. sz. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. sz. 108. §-ában megá-lapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Ipolyság, 1890. nov. 17.

Baig Mór,
kir. bír. végrehajtó.

Arverési hirdetmény.

A besztercebányai püspöki urada-lom tulajdonát képező és Körmöczbá-nya sz. kir. város területén levő **6 já-rátu vízi malom** tartozékaival együtt t. évi decz. hó 5-én délelőtti 10 órakor **Garam-Szent-Kereszten** megtartandó s zárt ajánlatokkal egyecapcsolat nyilvános árverés útján el fog adatni.

Kikiáltási ára 7940 frt 81 kr.

Csak oly árverező ajánlata vétetik figyelembe, ki ajánlatának tétele alkal-mával legalább 800 frtnyi bánatpénzt készpénzben vagy az állampénztárak-nál biztosítékul elfogadható értékpapi-rokban letesz, s a szerződési és árve-rési feltételeket magára nézve kötele-zően aláírja, illetve zárt ajánlatában azokat magára nézve kötelezőnek el-ismeri.

A zárt ajánlatok a nyilvános árve-rés megkezdéseig az uradalmi titkárnál nyújtandók be.

A szerződéstől visszalépett árverelő bánatpénzének elvesztésén felül a visz-szalépés által az uradalmiak esetleg okozott kárt is megtéríteni tartozik.

Besztercebánya, 1890. nov. 19.

Dr. Tillesz Béla,
uradalmi ügyész.

820/1890. szám

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. sz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ipolysági kir. bírósá-g 3916. sz. végzése által Veisz Mór ja-vára **Knyazovics Andras és naje** ellen 70 frt tőke és járulékaiból még hátralékos kö-vetelés erejéig elrendelt kielégítési vég-rehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 303 frt-ra becsült lovak-, szalma-, ágybutor-, gabonaneműek és gazdasági eszközökből álló ingóságok, melyekre az árverés — az 1881. évi LX. t. sz. 120. §-a értelmében Konkolyi Thege Sándor felül foglaltató 100 frt és já-rulékaiból álló követelése is kitűztetik — nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 4097/1890. sz. ki-üldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis **Varsányban** leendő eszközzésére 1890. évi deczember hó 10 ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzés-sel hivatnak meg, hogy az érintett ingó-ságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. sz. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. sz. 108. §-ában megá-lapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Ipolyság, 1890. nov. 19.

Baig Mór,
kir. bír. végrehajtó.

Miért kedvelik annyira a Horgony- Képzítő szekrényeket?

Mert nem válnak értéktelenné egy néhány nap múlva, mint a többi játékszerek, hanem a gyermekeknek évek hosszú során át mulató és oktató foglalkozási szerül szolgálhatnak, és a hosszú időtartamot tekintetbe véve a legolcsóbb játékszerek. Továbbá, mert az igazán pompás minták utánépítése a szülőknek is kellemes mulatságot szerez és minthogy mindegyik szekrény szabály-szerűen kiegészíthető.

← A ki →

egy kevésbé értékes utánzás vé-telére átkal nem akarja maga magát meg-csalni az utasítsa vissza minden szekrényt melynek csomagolásán czégünk valamint gyári jelvényünk „a veres Horgony“ hiányzik. — Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

RICHTER F. AD. és tsa., BÉCS,
Nibelungengasse 4.

Nincs többé fogfájás!

Tisztelendő Benedekrendi szerzetesek fogvi e, fogpora és fogpastaána k

használatával mellett,

2 arany érem: Brüssel 1880, London 1884.

A legmagasabb kitüntetések.

Boursaud Péter 1373. évben feltalál-pior által.

A tisztelendő Benedekrendi szerzetesek fogvizének napo-ként néhány cseppet vízbe téve, megakadályozza és gyógyítja a fogak odvasságát, melyeknek fehérséget és szilárságot kölesönöz, a mennyiben a foghúst erősíti, s teljesen egészséggé változtatja.

A t. olvasóknak valóban nagy szolgálatot vételek tenni, mi-dőn ezen legrégibb és legpraktikusabb készítményeket becses fi-gyelmezőkbe ajánlom, mert csakis az egyedül és legkitünőbb gyógy-szer miódenemű fogfájdalmak ellen.

Alapítotott 1807. **SEGUIN** 106. & 108. Rue.

Főügynök: **BORDEAUX** Croix de Segney

Kapható: minden gyógyszerárban és nagyobb fűszerüzletben.

Nyitrai és Társa Léván,

ajánlják

nyomtatványraktárukat.

Könyvnyomdájukban

elvállalnak e szakba vágó munkákat.

Látogató-jegyek, eljegyzési- és esketési meghívók.

Üzleti könyvek, kereskedelmi levélpapírok és borítékok

CZÉGNYOMÁSSAL, JUTÁNYOS ARON.

Ugyanott megjelent:

Kis Barsi naptár 1891-re, ára 20 kr.

A czimtárral bővített kiadás

decz. hóban jelenik meg, ára 40 kr,